

Graad **1**

'n Grootboek met kort stories

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Boek

4

AFRIKAANS

Stories in hierdie boek:

1

Die drie varkies

1

2

Die rooi hennetjie

13

Hoe om hierdie Grootboek te gebruik:

U as onderwyser moet u voorberei om hierdie Grootboek tydens 'n gedeelde leesaktiwiteit aan die leerders bekend te stel. Gewoonlik werk die onderwyser tydens sulke aktiwiteite met die hele klas, maar indien u klas te groot is, behoort u eerder met 'n groep of 'n deel van die klas te werk. Maak seker dat al die leerders die Grootboek kan sien, sodat hulle die teks self sal kan lees. Tydens gedeelde leessessies leer die leerders hoe om:

- 'n boek te hanteer
- 'n boek vas te hou
- die bladsye om te blaai

Daarby word basiese begrippe - omslag, voorkant, agterkant en titel - vasgelê.

Die leesproses word ook gemodelleer, en die vaardighede wat die KABV voorskryf, word ontwikkel. Dit behels die volgende:

- die ontwikkeling van luister- en praatvaardighede
- die ontwikkeling van ontluikende leesvaardighede
- die ontwikkeling van dink- en redeneervaardighede deur die beantwoording van vrae oor die storie
- die ontwikkeling van skryfvaardighede deurdat gedeelde lees tot gedeelde skryf lei

Voorbereiding vir 'n gedeelde leessessie

- Maak seker dat al die leerders die boek kan sien. Indien u klas groot is, werk eerder met 'n kleiner groepie.
- Maak indien moontlik 'n boekstander, sodat u die boek nie hoef vas te hou terwyl u lees nie. (Kyk instruksies op die agterste buite-omslag.)
- Hou 'n liniaal of wyser byderhand, sodat woorde tydens lees gevolg sal kan word.
- Plak plakkertjies by woorde wat u wil uitlig, of gebruik 'n "towervenster". (Gebruik 'n reghoekige stuk papier en knip 'n kleiner reghoek in die middel uit om 'n raam te vorm. Plaas dit tydens die leessessie oor die teks sodat slegs een woord sigbaar is.)

Die eerste gedeelde leessessie

Die eerste sessie fokus op genot en 'n eerste "kyk" na die teks, terwyl die leerders 'n persoonlike reaksie op die teks toon.

- Blaai die storie wat gelees gaan word deur. Praat oor die illustrasies.
- Vra leerders om die storie op grond van die titel en die prente te voorspel.
- Stel nuwe of moeilike woorde bekend voordat die storie gelees word.
- Gebruik woordkaarte om nuwe woorde bekend te stel.
- Maak seker dat u gevoelvol lees, en varieer u stemtoon en tempo.
- Gebruik ook verskillende gebare en gesigsuitdrukkings.
- Gebruik 'n wyser of liniaal om woorde uit te wys terwyl u lees, sodat die leerders sien waar gelees word en die klanke met die simbole op die bladsy vereenselwig. Dit sal hulle ook help om die leesproses van links na regs en van bo na onder waar te neem.
- Stel boekterme soos "woord", "sin", "bladsy", "outeur", "titel" ensovoorts bekend.
- Moedig leerders aan om aan die storie deel te neem deur sekere frases hardop saam te sê (bv. "Hardloop maar so vinnig jy kan. Jy sal my nie vang nie, want ek's die gemmerbroodman!").

Die tweede gedeelde leessessie

- Verskuif die fokus na groter leesbetrokkenheid saam met die onderwyser en na die besprekings wat plaasvind.
- Bevorder woordeskat, begrip, dekoderingsvaardighede en teksstrukture (taal, leestekens, ensovoorts).
- Stel die kenmerke van die spesifieke teks (toneelstuk, niefiksie, fiksie, gedig) aan die leerders bekend.

Die derde gedeelde leessessie

- Die leerders behoort die teks nou self te lees en by mondelinge, praktiese en geskrewe aktiwiteite wat op die teks gebaseer is, betrokke te raak.
- Waar moontlik behoort die gedeelde lees te lei tot gedeelde skryf, waarby u modelleer hoe om teks te skryf en die leerders dit dan probeer doen, terwyl u as fasiliteerder optree. Hierdie modellering van die skryfproses berei die leerders voor om hulle eie skryftake aan te pak.

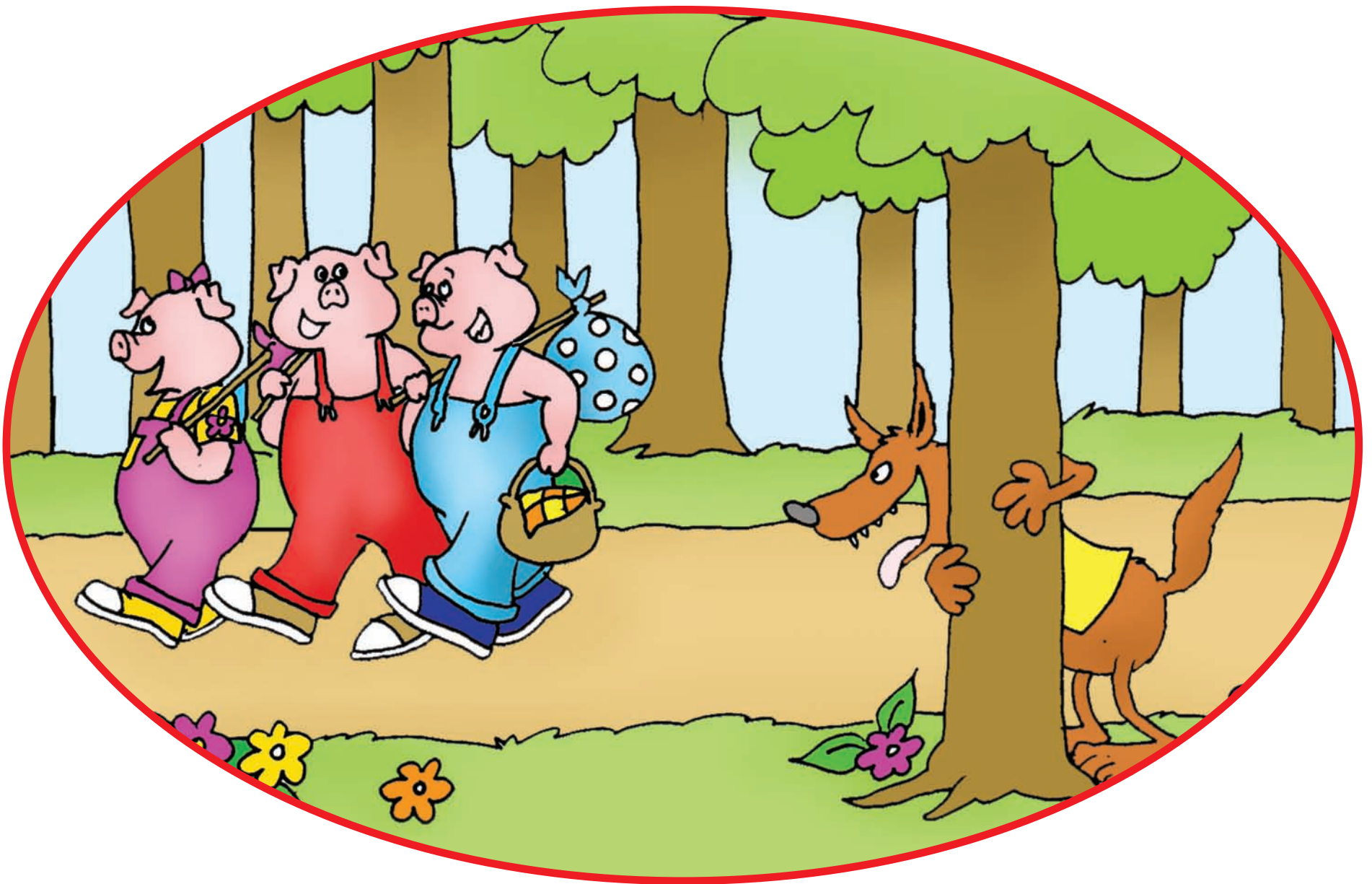

Die drie varkies besluit om van die huis af weg te trek. Hulle wil hulle eie huise gaan bou.

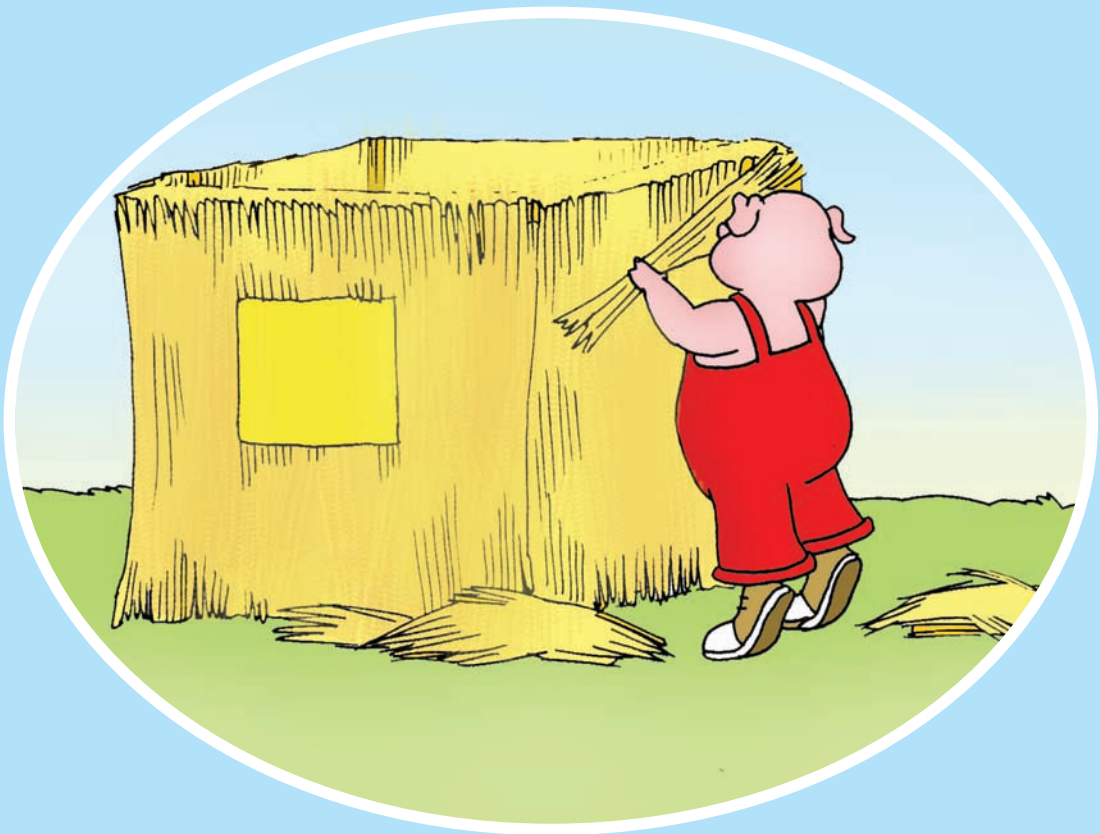
“Totsiens, Mamma, ons gaan ons eie huise bou!” roep hulle uit.

Na 'n rukkie
gaan hulle
onder 'n boom
sit om piekniek
te hou.

Die wolf sien die drie varkies. Hy is
baie honger en hy wil hulle graag vir
middagete eet.

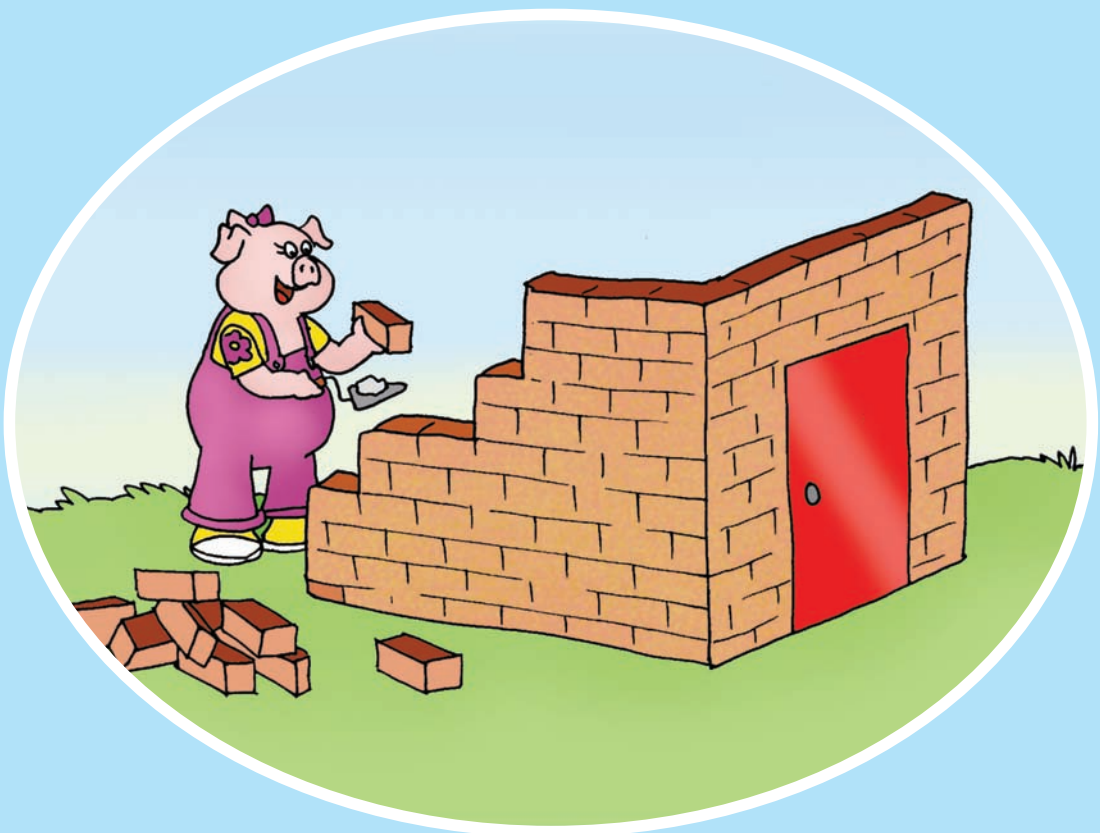
Die eerste
varkie bou
sy huis
met strooi.

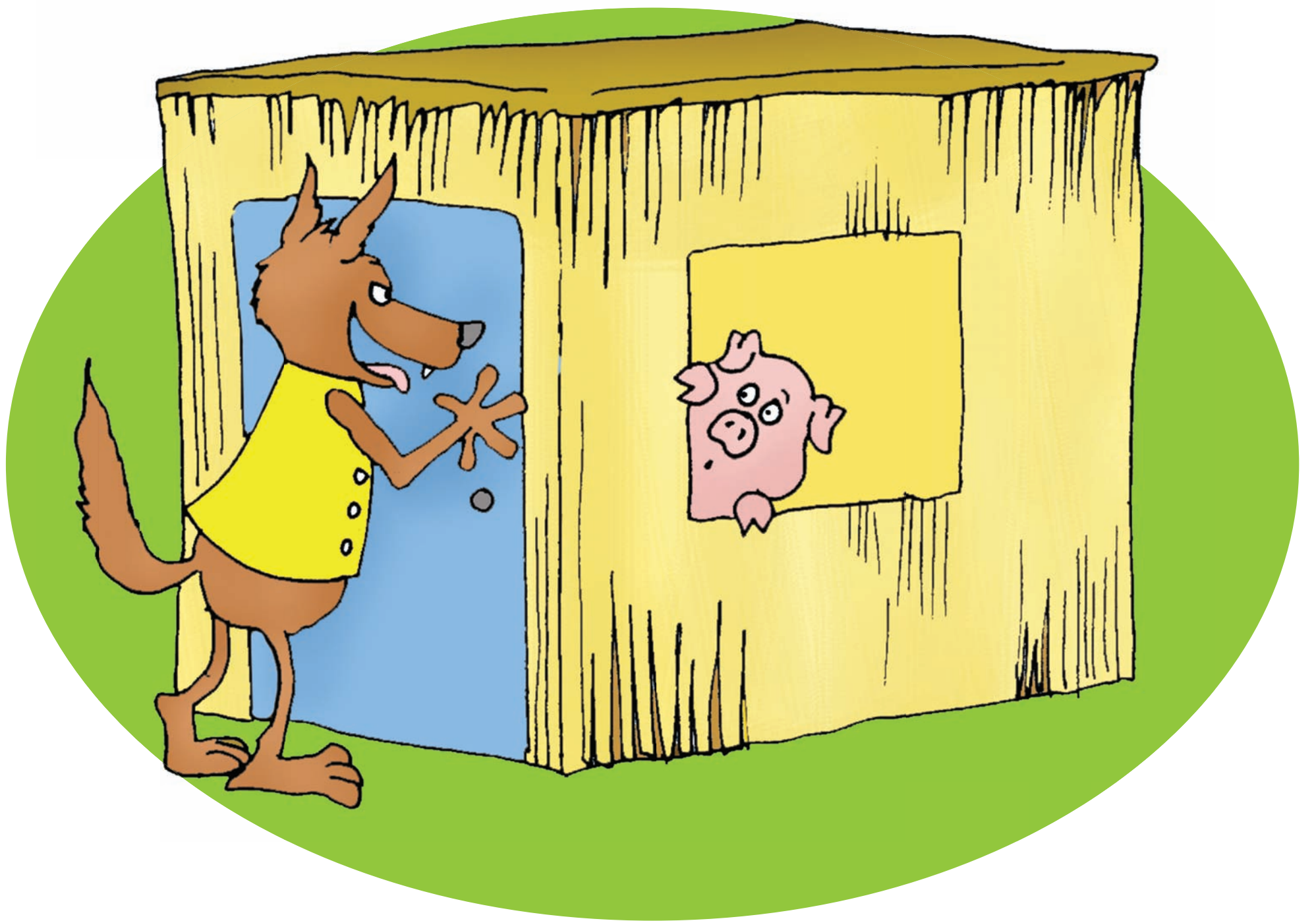
Die tweede
varkie bou sy
huis met hout.

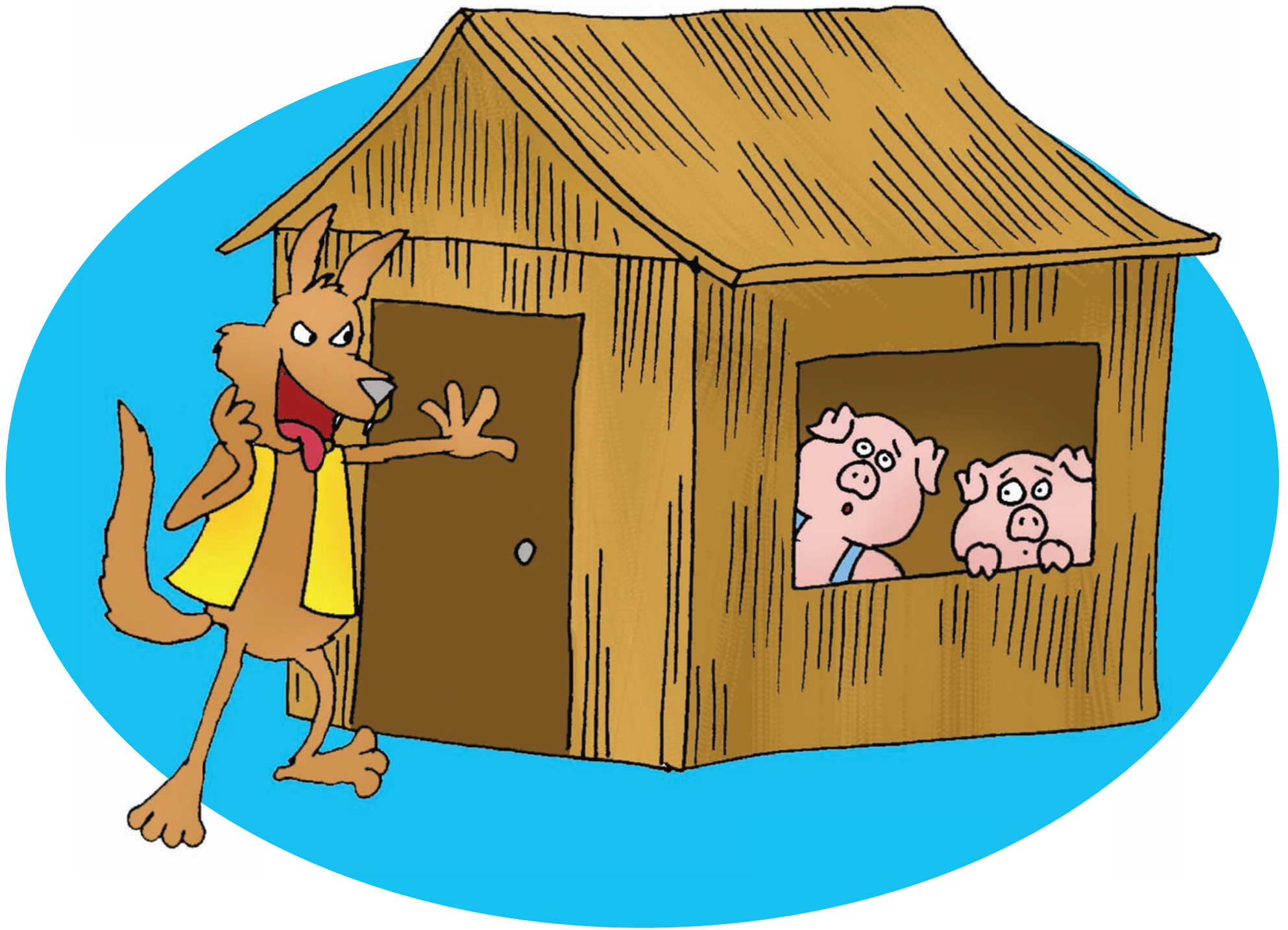

Die derde
varkie
bou haar
huis met
bakstene.

Die wolf wil in die eerste varkie se huis inkom. Hy blaas en hy raas en hy blaas die strooihuis om! Die eerste varkie hardloop na sy boetie se huis toe.

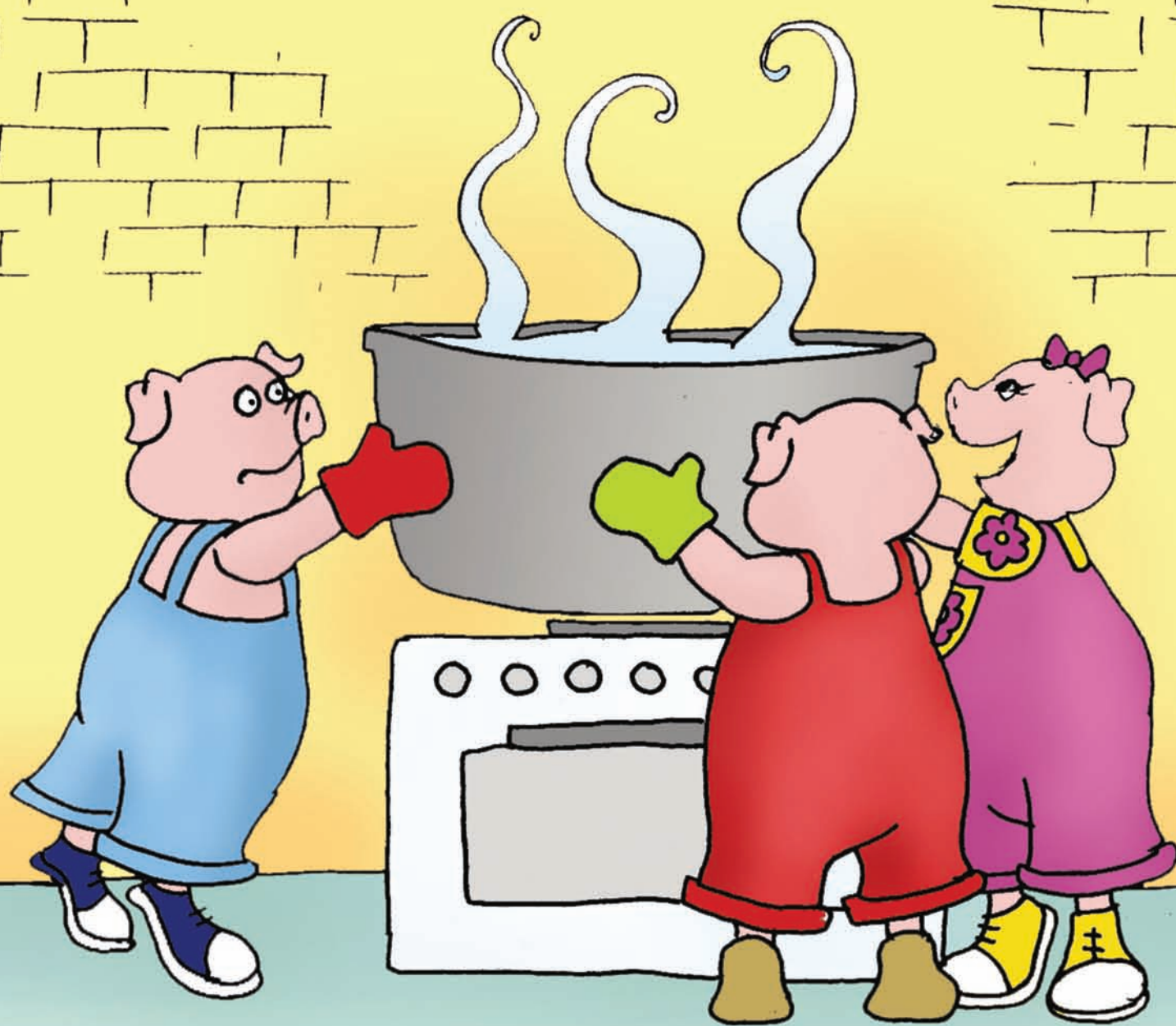

Kort daarna blaas die wolf die houthuis ook om. Baie bang hardloop die eerste twee varkies na hulle sussie in die baksteenhuis toe.

Die wolf probeer die derde huis ook omblaas, maar hy kry dit nie reg nie.

Die varkies kook 'n groot pot water
en sit dit onder die skoorsteen neer.

Die wolf gly in die skoorsteen af.

"Nee!" skree die wolf. "Ek het my verbrand!"

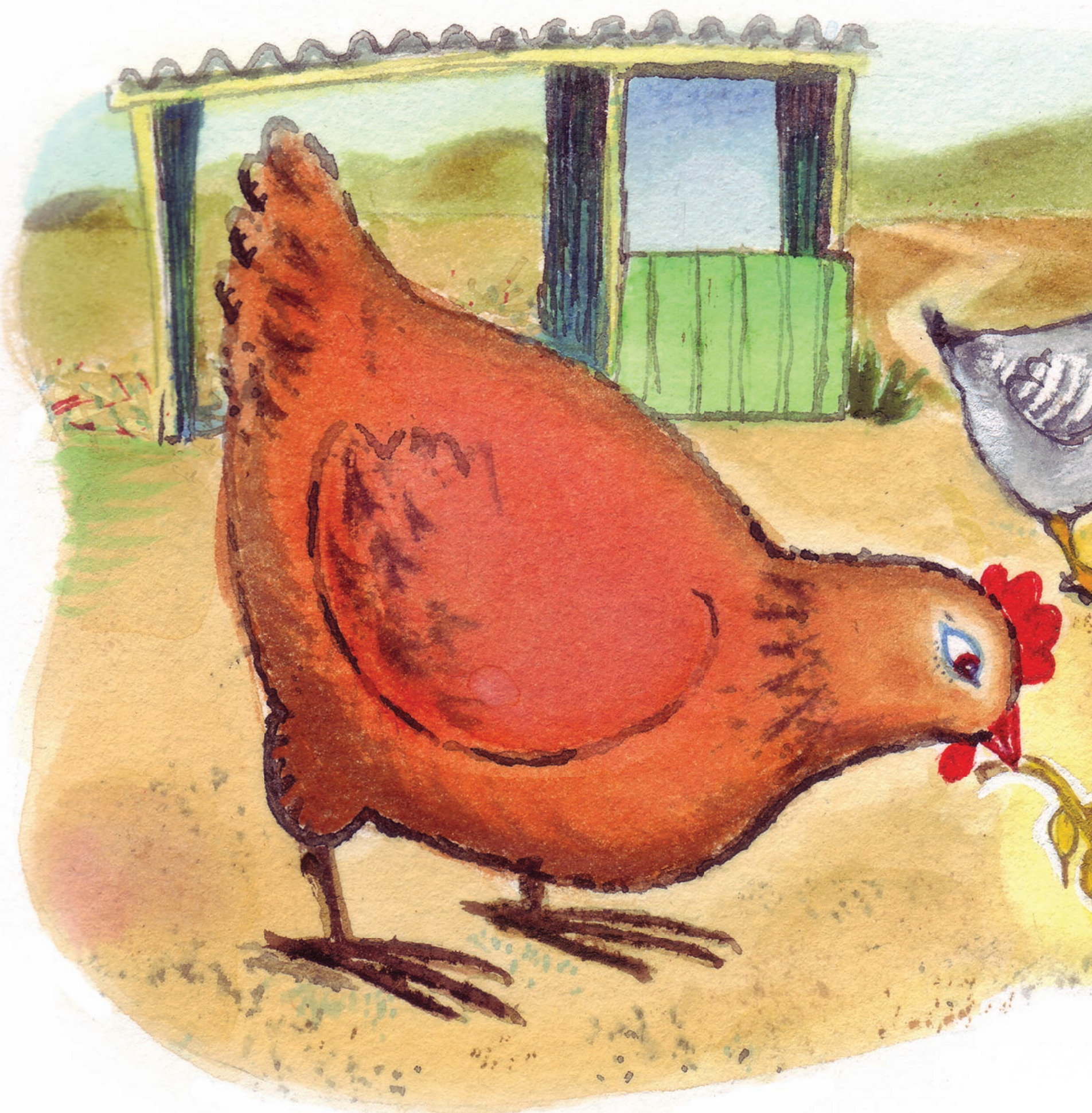
Die wolf spring uit die warm water
uit en hardloop vir altyd weg.

Die drie varkies sing "Ons is nie bang
vir die groot, kwaai wolf nie!"
Hulle woon toe vir altyd gelukkig saam
in die baksteenhuis.

Eendag kry 'n rooi hennetjie 'n
koringaar.

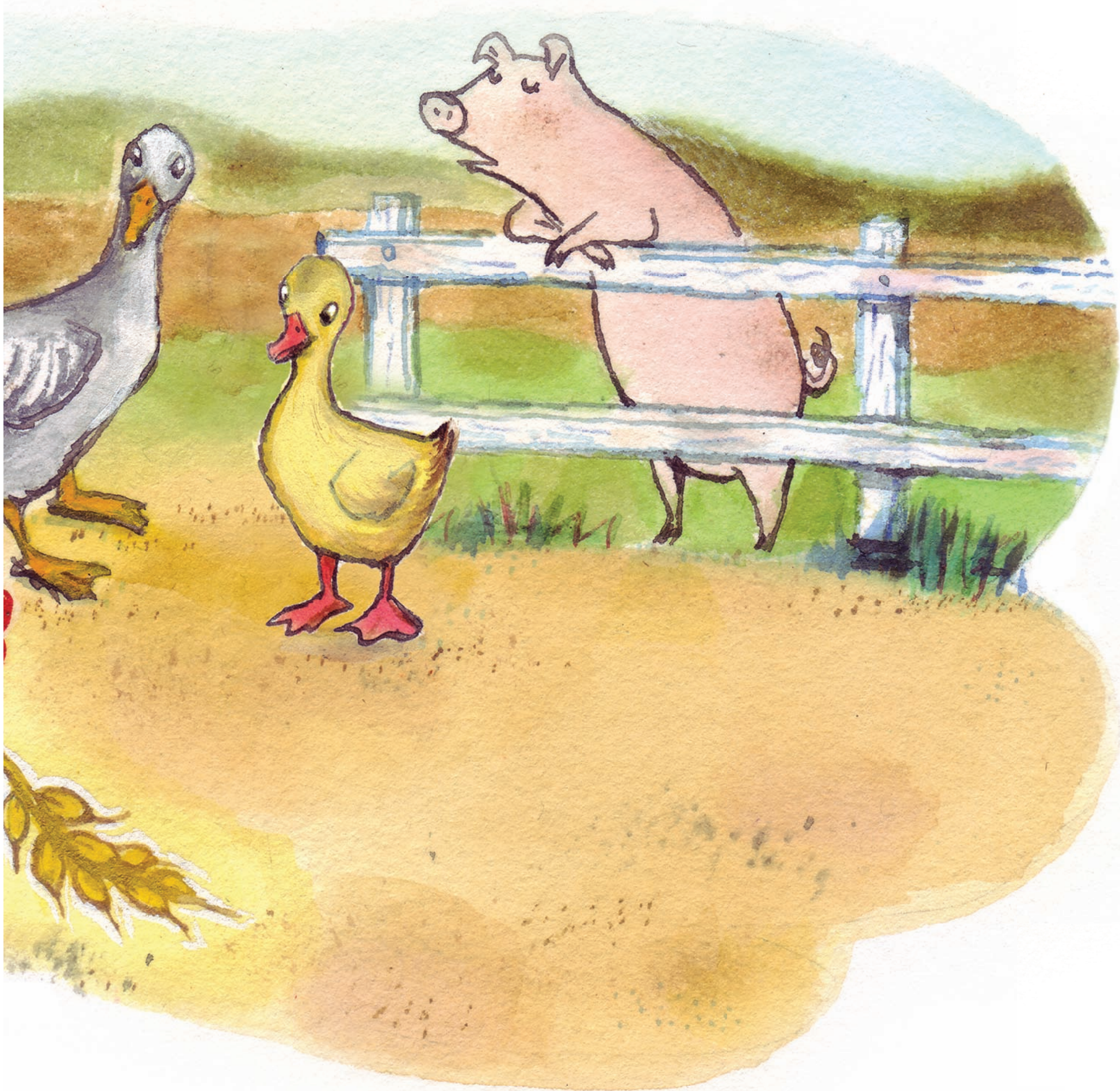

“Wie gaan my help om hierdie koring
te plant?” kloek sy.

"Nie ek nie," kwaak die eend.

"Nie ek nie," gaggel die gans.

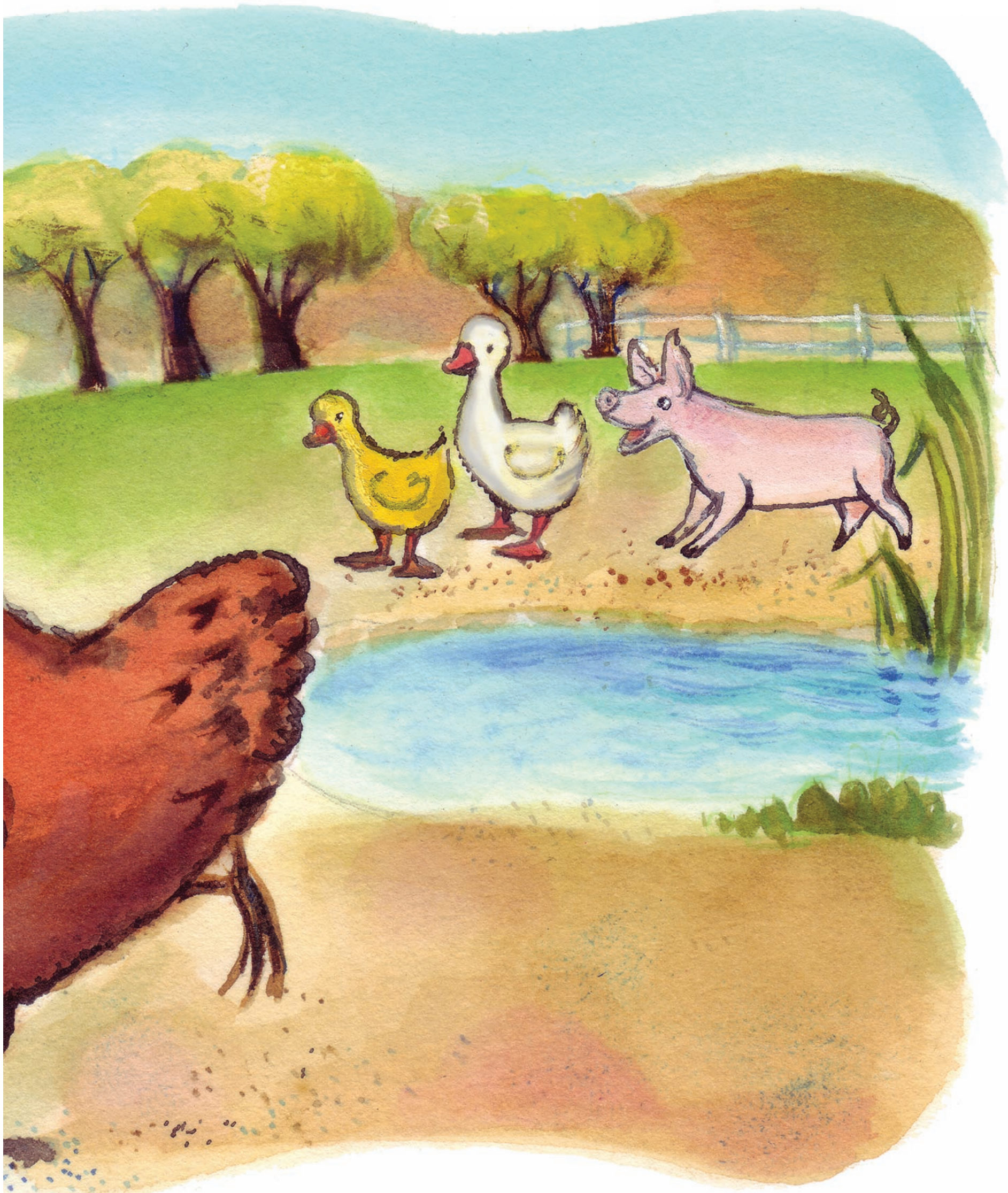
"Nie ek nie," snork die vark.

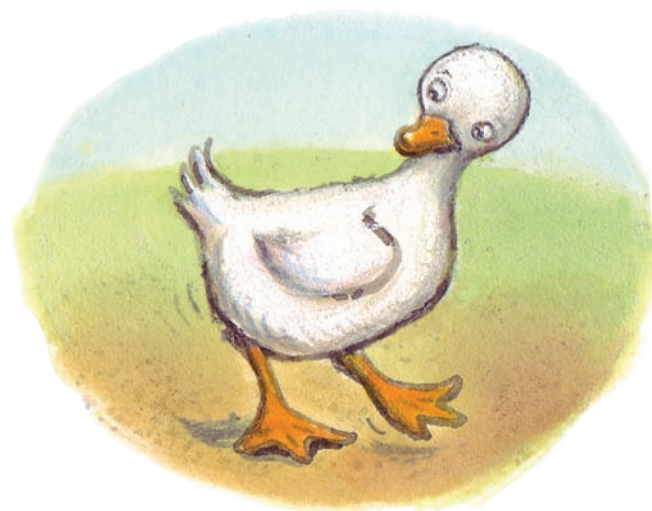
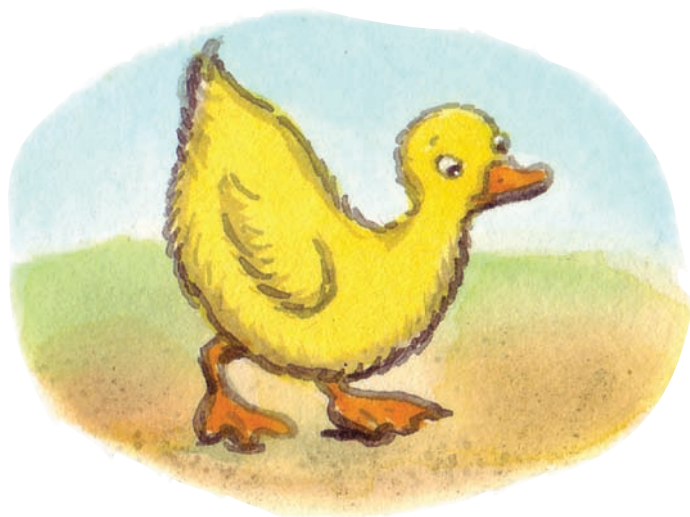
Die rooi hennetjie plant toe self
die koring.

Die koringaar word toe 'n groot plant.

“Wie gaan my help om hierdie koring te oes?” kekkel die rooi hennetjie.

"Nie ek nie," kwaak die eendjie.

"Nie ek nie," blaas die gansie.

"Nie ek nie," skree die varkie.

Die rooi hennetjie oes toe self die koring.

Nadat die koring geoes is, kloek die rooi hennetjie: "Wie gaan my help om die koring te bind?"

"Nie ek nie," loei die koei.

"Nie ek nie," blaf die hond.

"Nie ek nie," miaau die kat.

Die rooi
hennetjie bind
toe self die
koring.

Nadat sy die koring gebind het,
kekkel die rooi hennetjie: "Wie gaan
my help om die koring te maal?"

"Nie ek nie," moe die kalf.

"Nie ek nie," kef die hondjie.

"Nie ek nie," spin die katjie.

Die rooi hennetjie maal toe
self die koring.

Nadat die koring tot meel gemaal is,
kekkel die rooi hennetjie: "Wie gaan my
help om brood te bak?"

"Nie ek nie," runnik die perd.

"Nie ek nie," blêr die skaap.

"Nie ek nie," balk die donkie.

Die rooi hennetjie bak toe self die brood.

Nadat die brood gebak is, kloek die rooi hennetjie: "Wie gaan my help om die brood te eet?"

"Ons sal!" roep al die diere.

"Nee, julle sal nie," kekkel die rooi hennetjie. "Ek gaan dit self eet."

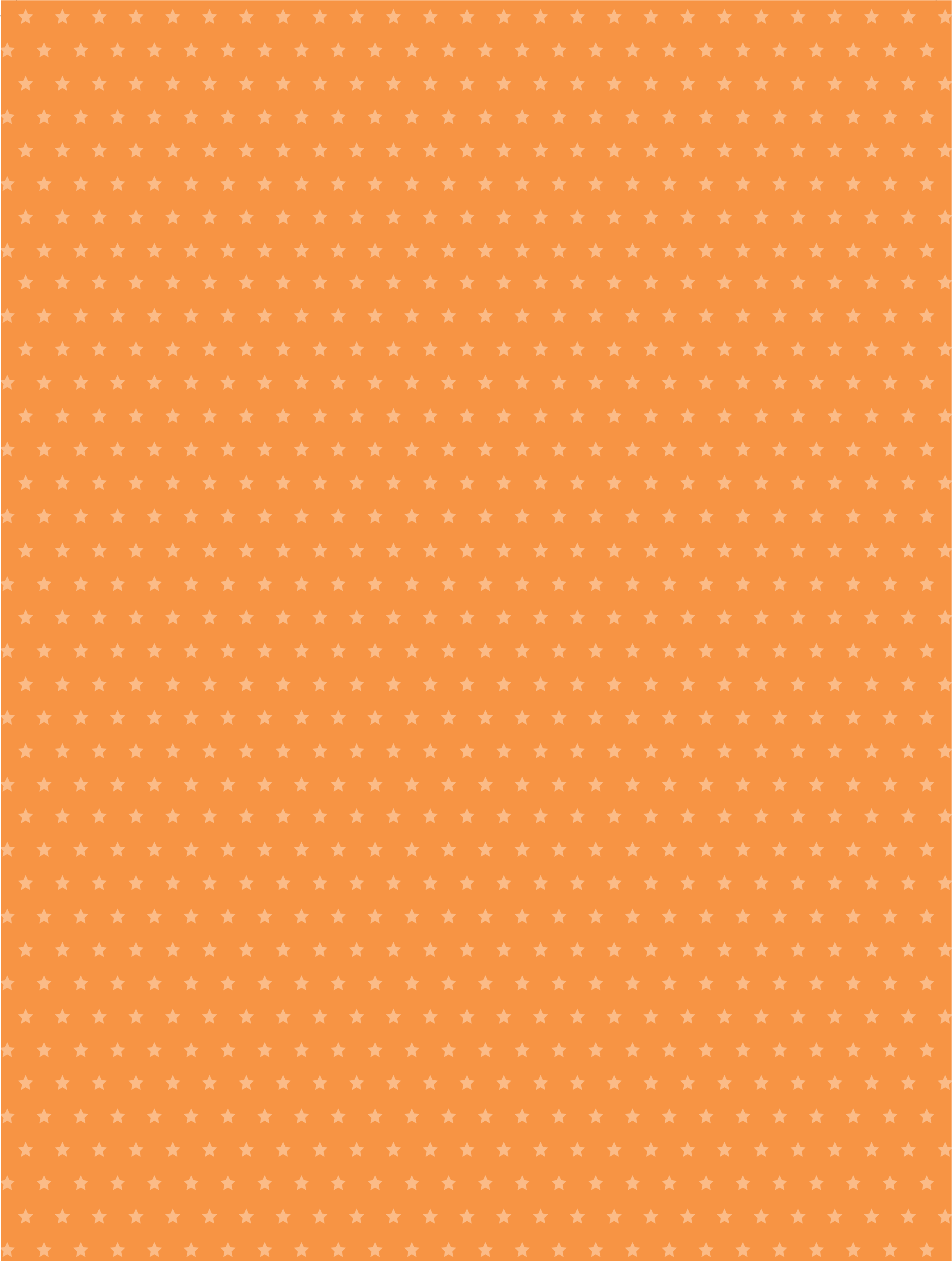

“Kloek-kloek,” roep sy haar kuikens.
“Kom eet hierdie brood!”

Hulle smul toe heerlik aan die
brood.

’n Mens maai wat jy saai!

Dit is vir ons aangenaam om u aan die reeks Grootboeke bekend te stel. Hierdie Grootboek vorm deel van die groter Reënboogreeks, wat werkboeke, 'n bloemlesing, gegradeerde leesboeke en plakkate insluit. Ons hoop dat u die verskeidenheid stories wat by die agt Grootboeke vir hierdie graad ingesluit is, in u onderrig van waarde sal vind, en dat u leerders hulle gedeelde leeservaring sal geniet.

Die Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring (KABV) vir die Grondslagfase lig gedeelde lees as een van die belangrike komponente van die leesstrategie uit. Gedeelde lees vind gewoonlik twee tot vier dae per week plaas, en al die leerders lees dieselfde teks. Die Grootboeke en die gegradeerde leesboeke is vir hierdie doel geskik.

Die gebruik van 'n Grootboek met groot druk is egter uitstekend vir die doel van gedeelde lees, omdat die leerders die woorde en prente kan sien en die storie kan volg terwyl u lees, soos by tradisionele storievertelling. Dit is belangrik dat die leerders om die Grootboek moet sit, sodat hulle dit almal kan sien en die teks kan lees. Die groot druk van die Grootboeke maak dit vir u moontlik om hardop vir 'n groepie leerders in 'n ontspanne, nie-bedreigende atmosfeer voor te lees.

Die Grootboeke in hierdie reeks sal u leerders aan 'n verskeidenheid stories, rympies/gedigte en toneelstukke bekendstel, asook aan inligtings- en grafiese tekste.

Dit is u taak as onderwyser om die stories vir die leerders te laat lê en om die ervaring prettig en opwindend te maak. Die gebruik van die Grootboeke sal u in staat stel om die leeservaring te modelleer op 'n wyse wat sowel u as u leerders sal geniet. Ons hoop dat hierdie boek u sal help om juis dit te doen.

Ander idees vir die gebruik van 'n Grootboek

- Gebruik 'n vel deursigtige plastiek as oorlegsels vir u Grootboek, sodat u en die leerders daarop kan skryf.
- Klem die deursigtige oorlegsels met 'n knyper aan die Grootboek vas.
- Gebruik 'n watergebaseerde pen met wasbare ink om op die oorlegsels te skryf.

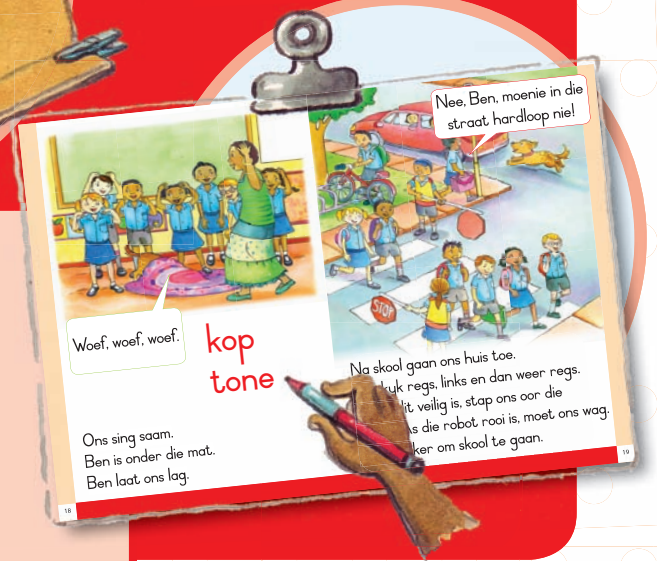
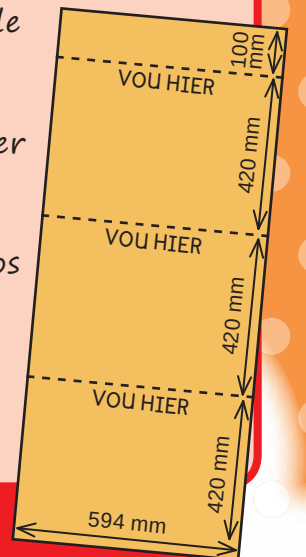
Maak u eie Grootboekstander

U benodig:

1. Karton van dieselfde breedte as 'n oop Grootboek (60 cm breed) en drie keer die lengte plus 10 cm vir 'n soom (136 cm)
2. Maskeerband
3. Twee knypers of pennetjies

- Vou 'n 10 cm-soom aan die bokant van die karton.
- Verdeel die lengte van die oorblywende karton in drie gelyke dele.
- Vou die karton in die vorm van 'n A-raam, sodat die soom met die ander punt van die karton oorsleuel.
- Plak die soom met maskeerband aan die ander punt van die karton vas soos in die illustrasie hieronder getoon.

ISBN 978-1-4315-2772-4

9 781431 527724

ISBN 978-1-4315-2772-4

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Published by the Department of Basic Education
222 Struben Street, Pretoria
South Africa

© Department of Basic Education
First edition 2016

The Department of Basic Education has made every effort to trace copyright holders but if any have been inadvertently overlooked, the Department will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

The Big Books in this series are available in all languages. They were developed by a team of UNISA Language and Education experts as part of their Community Engagement contribution to South Africa's education sector.

Author: V McKay

